

Pensionärsrådets yttrande över Ds 2022:4

Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen

I promemorian redovisas förslag till ändringar i socialtjänstlagen med syfte att kunna använda digital teknik när bistånd ges i hemtjänsten och i särskilda boenden. Pensionärsrådet lämnar här några allmänna och övergripande kommentarer till presenterade förslag och hur vi ser på tillämpningen av tekniken i vård och omsorg.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar de kommande åren. Vi har en demografi med stor ökning av antalet personer över 80 år med ett förmodat ökat behov av vård och omsorg. Den andra utmaningen är förväntade svårigheter att bemanna vården med kompetent personal. Pensionärsrådet ser här att den nya tekniken kan vara till hjälp för att möta båda dessa utmaningar. Tekniken kan ge den enskilde ett ökat självbestämmande över sin tid och samtidigt en bättre trygghet i omsorgsfasen. Tekniken kan samtidigt effektivisera vården och bidra till en bättre arbetssituation för vårdanställda.

De presenterade förslagen förefaller väl avvägda med ingående diskussioner kring de lagtekniska frågorna och hur den enskildes integritet kan skyddas.

Vi vill från rådet särskilt understryka betydelsen av att man inför tekniken på ett korrekt och säkert sätt. Den enskilde måste så långt möjligt ha ett inflytande på valet av teknik i varje särskilt fall samt få tydlig information om vad tillämpningen innebär när det gäller den personliga integriteten och hur insamlade data kommer att användas. Tekniken måste också vara driftssäker. Användningen och utdelade behörigheter till systemen måste löpande följas upp så att tillämpningen sker enligt gällande dataskyddslagstiftning.

Avsnittet om konsekvenser saknar enligt vår bedömning skrivningar om konsekvenser för anställda i vård och omsorg. Detta kan kanske ses som fråga för vårdgivaren och det företag som ansvarar för vård och omsorg. Vår uppfattning är att personalen måste vara väl förtrogen med tekniken och dess konsekvenser. Det gäller både den praktiska hanteringen och kunskap om vad det innebär för den enskilde vårdtagaren med hänsyn till den personliga integriteten. Personalen måste alltså få nödvändig praktisk och teoretisk utbildning. Den digitala tekniken får inte bara bli ett sätt att effektivisera äldreomsorgen och spara pengar.

Pensionärsrådet har i grunden en positiv syn på den digitala tekniken och dess tillämpning i äldreomsorgen. Tekniken måste dock införas och följas upp på ett kontrollerat sätt och där den enskilde får tillräcklig information och har möjlighet att själv påverka valet av teknik. Tekniken får dock aldrig bli en ersättning för det personliga mötet i vården.

För Östermalms pensionärsråd

Anders Rickardsson